

LAUSUNTO KUULUTUKSEEN: OUTOKUMPU CHROME OY, KEMIN KAIVOKSEN
LAAJENTAMISEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMA

578/11.01.00/2020

MELAYMP 25.08.2020 § 61 Valmistelija ympäristöpäällikkö Aapo Mäenpää:

Viite : LAPELY/4128/2019

Outokumpu-konserniin kuuluva Outokumpu Chrome Oy (hankevas-
taava) suunnittelee kaivoksen toimintojen laajentamista. Hankkeessa
on kyse nykyisen toiminnan muutoksesta, johon YVA-menettelyä
sovelletaan YVA-lain 3§n 1 momentin ja liitteen 1 kohtien 2a), 11b)
ja 12 perusteella. Suunniteltu toiminnan muutos itsessään edellyttää
YVA-lain mukaista menettelyä.

Toimintojen laajentamisen taustalla ovat suunnitellut muutokset kai-
voksen tuotantosuunnitelmissa ja louhintamenetelmissä. Hankkeen
tavoitteena on kaivoksen malmioiden eli luonnonvarojen
tehokkaampi hyödyntäminen louhimalla matalampipitoista malmia,
mikä edistää resurssitehokkuutta. Tähän tähdätään m. rikastamolle
syötettävän malmin syötepitoisuuden laskemisella, ottamalla
käyttöön nykyisen pengertäytölouhintamenetelmän lisäksi myös
sorroslouhintamenetelmä, käsittelemällä muodostuvaa rikastushiek-
kaa pastalaitoksella ja hyödyntämällä pastaa maanalaisen kaivoksen
louhostäytöissä, hienokromiitin talteenotolla ja rikastamoiden
laajentamisella. Toimintojen laajentamiseen liittyviä mahdollisia
muutoksia ovat lisäksi kaivospiirin laajentaminen, kaivoksen
laajennus sekä uuden rikastushiekka-altaan rakentaminen.
Kaivospiiriä laajennetaan maanalaisen kaivoksen malmioiden itä-,
länsi- ja syvyysjatkeiden, allasalueen mahdollisen laajentamisen
sekä kaivostoiminnasta aiheutuvien maanpinta-vaikutusten
hallitsemiseksi. Kaivoksen laajentuminen toteutetaan kokonaisuus-
nessaan maanalaisena louhintana eli uusia avolouhoksia alueelle ei
ole suunniteltu. Mahdollisesti uusi rikastushiekka-allas voisi sijoittua
kaivospiirin ja varausalueen ulkopuolelle.

Suunniteltujen muutosten myötä kaivoksen louhintamäärät kasvavat.
Rikasteen tuotantomääriä ei ole kuitenkaan tarkoitus merkittävästi
kasvattaa, koska Kemin kaivoksen ja rikastamon tuotanto on
optimoitu Tornio ferrokromitehtaan tarvitseman raaka-aineen mää-
rään. Tarkasteltavat muutokset toiminnassa eivät ole toisiaan pois-
sulkevia, vaan esimerkiksi sorroslouhinta voidaan ottaa käyttöön
osassa kaivosta ja vastaavasti käyttää nykyistä pengerialouhintaa ja
sille menetelmälle soveltuvaa pastatäyttöä toisessa osassa kaivosta.

Vastaavasti uuden rikastushiekka-altaan rakentaminen voi tulla tarpeelliseksi missä toteutusvaihtoehdossa tahansa.

Suunniteltujen muutosten toteuttaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointimenettelyä eli YVA-menettelyä.

YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia vaihtoehtoja (VE) ja niiden vaikutuksia ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain ja asetuksen mukaisesti:

- VE0-nollavaihtoehto : nykytilanne, jossa toiminta jatkuu voimassa olevan ympäristöluvan mukaisesti (kokonaislouhintamäärä 3,7 milj. t/a)

- VE1- kaivospiirin laajennus ja louhintamäärien nosto (kokonaislouhintamäärä 4,4 milj. t/a)

- VE2- kaivospiirin laajennus, louhintamäärien nosto ja muutokset toiminnassa

- VE2a : louhintamenetelmän muuttaminen sorroslouhintamenetelmäksi (kokonaislouhintamäärä 4,5 milj. t/a)

- VE2b : rikastushiekkan käsittely pastalaitoksella ja pastan hyödyntäminen louhostäytöissä pastatäyttönä (kokonaislouhintamäärä 4,3 milj. t/a)

- VE2c : uuden rikastushiekka-altaan (pinta-ala n. 100ha) rakentaminen joko nykyisen allasalueen pohjois- tai eteläpuolelle.

Arviointiohjelma on nähtävillä 1.7.-31.8.2020 mm. Tornion kaupungin asiakaspalvelupiste Kompassissa ja Kemnimaan kunnanvirastossa sekä internetissä :

www.ymparisto.fi/keminkaivoksenlaajentaminenYVA

Arviointiohjelmaan voi tutustua myös mm. Tornion kaupungin ja Kemnimaan kunnan kirjastoissa.

Yhteysviranomaisen on antanut lausunnon antamiselle lisäaikaa 7.9.2020 saakka.

Lapin ELY-keskus antaa arviointiohjelmasta yhteysviranomaisen lausunnon kuukauden kuluessa nähtävillä olon päätyttyä. Lausunnossa esitetään samalla yhteenveto muista lausunnoista ja mielipiteistä.

Ympäristöpäällikkö esittää lausuntoon seuraavaa:

Lausunnolla oleva YVA-ohjelma antaa mahdollisuuden tarkastella suunniteltuja laajennuksia niin, että ympäristölliset näkökohdat tulevat hyvin selvitettyksi.

YVA-ohjelmassa on kuitenkin eräs merkittävä ajatusvirhe, joka on syytä ottaa huomioon ja oikaista arviointiohjelman täsmennyksessä.

Kohdassa 10.2 (Pohjavedet) selostetaan hankkeen vaikutuksista pohjavesiin seuraavasti:

” Kemin kaivoksen toimintojen laajentumisen osalta pohjavesien kohdistuvana merkittävimpänä vaikutuksena pidetään alustavasti rakentamisen ja toiminnan aikaisia mahdollisia kuivattavia vaikutuksia läheisille suoalueille sekä Saarenkylänkankaan pohjavesialueille. Kaivostoiminnan päätyttyä, kun maanalaisen kaivoksen ja avolouhoksen kuivanapitoon liittyvät pumppaukset lopetetaan, pohjavesipinta palautuu lähelle sen luontaista korkeutta”.

Saarenkylänkankaan pohjavesialue on Keminmaan vesihuollon kannalta merkittävä. Alueen antoisuudeksi on arvioitu 3200 m³/vrk. Tällä pohjavesialueella sijaitsee kaksi Keminmaan Energia ja Vesi Oy:n pohjavedenottamoita.

Kaivoksen toiminnan oletetaan jatkuvan nykyisin tunnettujen varantojen perusteella vielä vuosikymmeniä. Tätä taustaa vasten on omistusta, kun arviointiohjelmaan on korostetusti kirjattu kaivoksen laajennuksen pohjavesivaikutuksen kohdentuvan rakentamisen ja toiminnan ajaksi. Tämän vaikutuksen mainitaan sitten palautuvan kaivoksen toiminnan loputtua. Arviointiohjelmassa ei myöskään nähdä tärkeäksi erillisen selvityksen tekemistä pohjavesivaikutusten osalta.

YVA-arviointiohjelman mukaan Kemin kaivoksella pohjaveden alenema on ollut nähtävissä pohjaveden havaintoputkessa PV7 - avolouhoksen pohjoispuolella, jossa myös Saarenkylänkankaan pohjavesialue sijaitsee.

Kaivoksen tulevaisuuden kannalta kaavaillut laajentumissuunnitelmat ovat perusteltuja, mutta myös Keminmaan kunnan vesihuollon kannalta on välttämätöntä, että pohjavesien aleneman uhka ja sen mahdolliset vaikutukset selvitetään perusteellisesti viimeistään lupaprosessin yhteydessä.

Outokumpu Chrome Oy:n kaivos on seutukunnalle ja koko Suomelle tärkeä, mutta riittävä ja puhdas pohjavesi on keminmaalaisille vieläkin tärkeämpi.

YMPÄRISTÖPÄÄLLIKKÖ AAPO MÄENPÄÄ :

Annetaan edellä olevan valmistelun mukainen lausunto.

MERI-LAPIN YMPÄRISTÖLUTAKUNTA :

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT:

ympäristöpäällikkö Aapo Mäenpää, 0407555891

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua

Otteet:

Lapin ELY-keskus
